

Komentář Odborného panelu (WOS)

FODR: 5.8 Media and Communication

Komentář vypracoval: Mgr. Lenka Dědková, Ph.D.

Datum zpracování: 31. srpna 2023

Shrnutí

Obor 5.8 je v ČR celkově velmi malý. Přestože v posledních letech pozorujeme meziročně narůstající trend v počtu publikací, který je pozitivní, stále se jedná jen o nižší desítky publikací ročně. V kvantitě výstupů při zohlednění populačních rozdílů je FORD 5.8 vůči EU15 podprůměrný - v celkovém počtu publikací je průměr EU15 proti ČR 2.5x vyšší, a stejný trend je i ve všech kvartilových pásmech. V nich se výkon ČR pohybuje na úrovni od 30 % (Q1) do 45 % (Q4) průměru EU15 (viz Graf X3 níž). Obor tak celkově na úroveň EU15 nedostačuje. To je ostatně charakteristika v českých sociálních vědách typická. K přiblížení se k průměru EU15 a nadprodukcí dochází jen u některých oborů, a to v těch nejméně vlivných kvartilových pásmech (Q3 a Q4). Zde může být zajímavé podotknout, že obor 5.8 – byť na EU15 nestačí – je na tom v tomto ohledu v porovnání s ostatními sociálními vědami v ČR relativně dobře – v D1 dokonce na EU15 ztrácí nejméně a to přesto, že se jedná o personálně nejmenší obor sociálních věd, ve kterém zároveň pouze pětina autorů a autorek publikuje ve WoS.

Z hlediska publikačního profilu (tj. porovnání podílů výstupů v jednotlivých pásmech) přetrvává nižší podíl publikování v nejlivnějších časopisech D1 a Q1 než jaký je v EU15. Zároveň se zdá, že podíl Q1 publikací má v posledních letech stabilně klesající trend. Ten je sice mírný, nicméně i tak nežádoucí, zvláště pokud by i nadále pokračoval.

I. Část – Popis situace v oboru

1) Publikační specifika oboru

- i. Jak podstatné jsou publikační výstupy v tomto oboru? Do jaké míry o situaci základního výzkumu v daném oboru v ČR (ne)vypovídá předložená bibliometrická zpráva na základě publikací WoS? Na základě vlastní zkušenosti případně uveďte, zda se význam či přístup k publikování ve WoS časopisech v ČR liší od praxe v oboru v zemích EU15? V případě výraznějších rozdílů je popište a uveďte pravděpodobné příčiny.*

FORD 5.8 Media and Communication se skládá ze dvou kategorií ve WoS (Communication a Information Science & Library Science). V obou pod-oborech patří k významným způsobům komunikování vědeckého poznání i jiné výstupy než články ve WoS časopisech (kapitoly

a knihy, viz také výsledky M1). Pro oba tak platí, že **bibliometrická zpráva pokrývá jen část publikačních výstupů**.

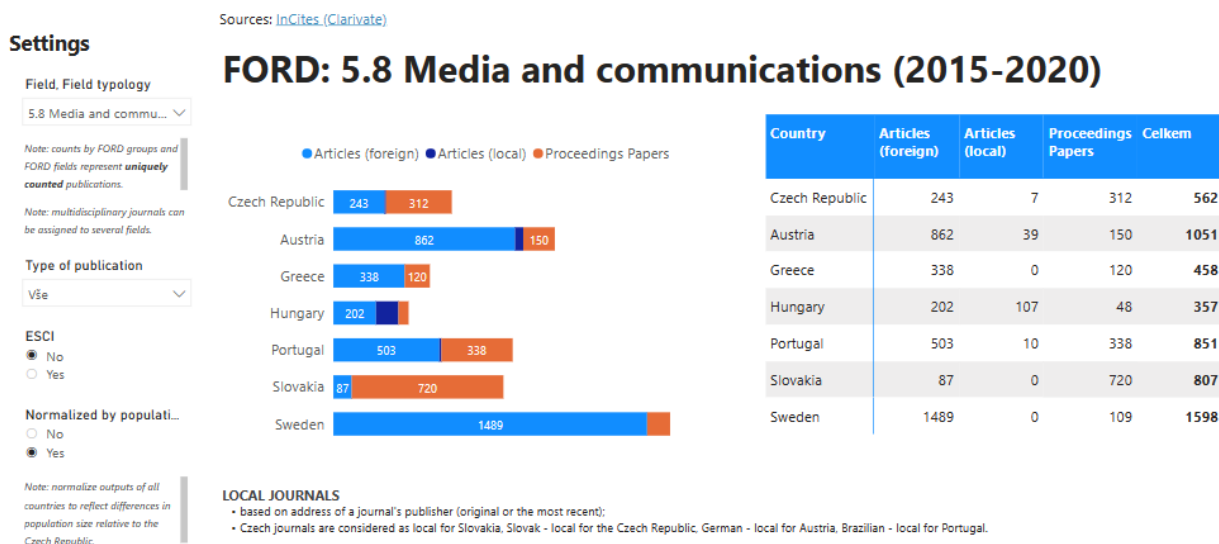
Pro mezinárodní srovnání publikačních preferencí chybí relevantní aktuální data. Starší analýzy nicméně ukazují, že tendence publikování sociálně-vědních výstupů především v monografiích je v Česku silnější než ve státech západní Evropy (např. <https://link.springer.com/article/10.1007/s11192-018-2711-0>).

ii. Jak významnou roli v oboru hrají sborníkové publikace (WoS Proceedings)? Na základě vlastní zkušenosti případně uveďte, zda se praxe publikování ve sbornících v daném oboru v ČR liší od zemí EU15. V případě výraznějších rozdílů je popište a uveďte pravděpodobné příčiny.

Publikování vědeckých výstupů ve sbornících nehraje na mezinárodním poli v oboru ve srovnání s odbornými časopisy příliš velkou roli – významnější je publikování v časopisech, ve kterých se komunikují vědecky silnější poznatky. Přesto bylo za hodnocené období (2017-2021) vykázáno **295 příspěvků v konferenčních sbornících** (v porovnání se 141 články v odborných časopisech). Vývoj napříč roky se zdá být pozitivní – nejvíce sborníkových publikací bylo vykázáno v roce 2017 (n = 96) a počty postupně klesají (2018: 65, 2019: 64, 2020: 57, 2021: 13). Je ale pravděpodobné, že za výraznějším poklesem v roce 2021 stojí především pandemie COVID-19 a s ní související rušení konferencí.

Pro porovnání se zahraničím lze využít data uvedená v Grafu X1. Oproti vybraným zemím EU je v ČR patrná nadprodukce sborníkových publikací. Stejná data nicméně poukazují na to, že v oboru 5.8 jsou v poměrech sborníkových vůči časopiseckým publikacím celkově poměrně výrazné lokální rozdíly.

Graf X1. Porovnání publikování v konferenčních sbornících a odborných časopisech.

Zdroj: <https://m17.rvvi.cz/sa/app-1/>

Poznámka: hodnocené období v této zprávě se neshoduje plně s grafem, proto neodpovídají počty publikací

2) Oborový překryv

- i. Dochází v daném oboru FORD k významným překryvům s jinými obory FORD, zejména u článků v pásmech D1 (případně Q1)? Jaké jsou příčiny a do kterých oborů tyto výsledky spíše patří? [nutno projít seznam článků Priloha_3_vysledky_X.X_FORD.xlsx]?**

Některé z časopisů, které spadají (mmj.) do FORD 5.8 jsou interdisciplinární a mají tak ve WoS přiřazeny i kategorie náležející k jiným oborům. V D1 se jedná o FORD 5.4 Sociology (časopis *Information communication & society*) a 5.6 Political sciences (časopis *Political communication*). D1 články v těchto časopisech v hodnoceném období dle mého posouzení skutečně tematicky patří na pomezí těchto oborů a kombinují (žádoucím způsobem) obě oborové expertízy.

Při bližším pohledu na D1 výsledky je zároveň patrné, že autoři a autorky ve FORD 5.8 tvoří interdisciplinární výstupy také na pomezí FORD 5.8 a 5.1 (Psychology and cognitive sciences), i když tento oborový překryv není na základě kategorie časopisu vždy explicitní - některé časopisy publikují interdisciplinární články na pomezí 5.8 a 5.1, ačkoliv nejsou ve WoS indexovány pod psychologickými kategoriemi. To je případ například článku "Information sources about face-to-face meetings with people from the Internet: Gendered influence on adolescents' risk perception and behavior," který byl publikován v *New Media and Society* (<https://doi.org/10.1177/14614448211014823>). Zde je vhodné doplnit, že stejně tak existují psychologické časopisy, které nejsou indexovány v kategoriích příslušejících do FORD 5.8 a které přitom publikují i články tematicky do 5.8 patřící (ty pak ale část bibliometrické oborové zprávy, která využívá WoS data, nezachycuje).

U tří D1 publikací je pak dle mého posouzení příslušnost k FORD 5.8 jen okrajová či žádná a patří spíše do FORD 5.3 (Economics and business) nebo do 1.2 (Computer and information science): jedná se o články publikované v časopise *International Journal of Information Management* (Swarm intelligence goal-oriented approach to data-driven innovation in customer churn management, <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2021.102357>; Smart city model based on systems theory, <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2020.102092>; The prospects of Internet-Based Channel Orientation for the competitiveness of service companies on the domestic market, <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2020.102223>). Důvodem může být to, že časopisy se ne vždy zcela striktně drží svého deklarovaného zaměření (a zároveň kategorizace WoS ne vždy dobře zrcadlí reálné zaměření časopisu, které se navíc v čase může posouvat a přibližovat k jinému oboru). Přesto se zdá, že většina z D1 (a Q1) článků do FORD 5.8 tematicky oprávněně patří (i když někdy oprávněně patří i do dalšího oboru).

- ii. Existují v rámci FORD oboru WoS kategorie (obory), které mají výrazný podíl na dané FORD kategorii co do produkce publikací v D1/Q1 [Graf 7]? Komentujte a případně vysvětlete.**

FORD 5.8 tvoří dvě kategorie, které jsou na sobě v podstatě nezávislé. Mezi časopisy indexovanými v SSCI v Communication (N = 95, s AIS 94) a Information Science & Library Science (N = 85, s AIS 84) je překryv pouze u pěti časopisů. Za hodnocené období (2017-2021) domácí autoři a autorky publikovali ve dvou z nich dohromady tři články (1x *Profesional*

de la Informacion, 2x Telecommunications Policy) z hodnocených 141. Drtivá většina článků tak spadá buď do jednoho nebo druhého pod-oboru, jen minimum do obou.

Větší míra publikací v D1 časopisech pochází z oboru Communication (10 z celkem 13 D1 publikací, tj. 77 % z D1) a stejně tak je zde větší podíl Q1 (60 % Q1 publikací v Communication). V Information science & Library je naopak vyšší podíl Q3 (66 %) a Q4 (83 %) publikací. V Q2 je podíl vyrovnaný. Zde je nicméně potřeba upozornit, že časopisy v Information science & Library mají obecně nižší AIS než časopisy v Communication – to je patrně dané rozdíly v publikačních praxích obou pod-oborů, např. rozdílnou rychlostí publikování a celkovou mírou citovanosti článků. V důsledku toho vzniká mezi obory nepoměr v kvartilech časopisů, znatelný především v krajních pásmech. Mezi D1 časopisy jsou více zastoupeny časopisy z kategorie Communication (ze 17 D1 časopisů pouze pět spadá pod Information science & Library a jeden pod obě kategorie; zbylých 11 patří do Communication). Opačný trend je v pásmu Q4: mezi 43 Q4 časopisy je 34 časopisů indexovaných v Information science & Library a pouze 9 v Communication. Pro autory a autorky v Information science & library science je proto publikování ve špičkových časopisech obtížnější a vzájemné porovnání obou kategorií na základě grafu 7 oborové zprávy je problematické.

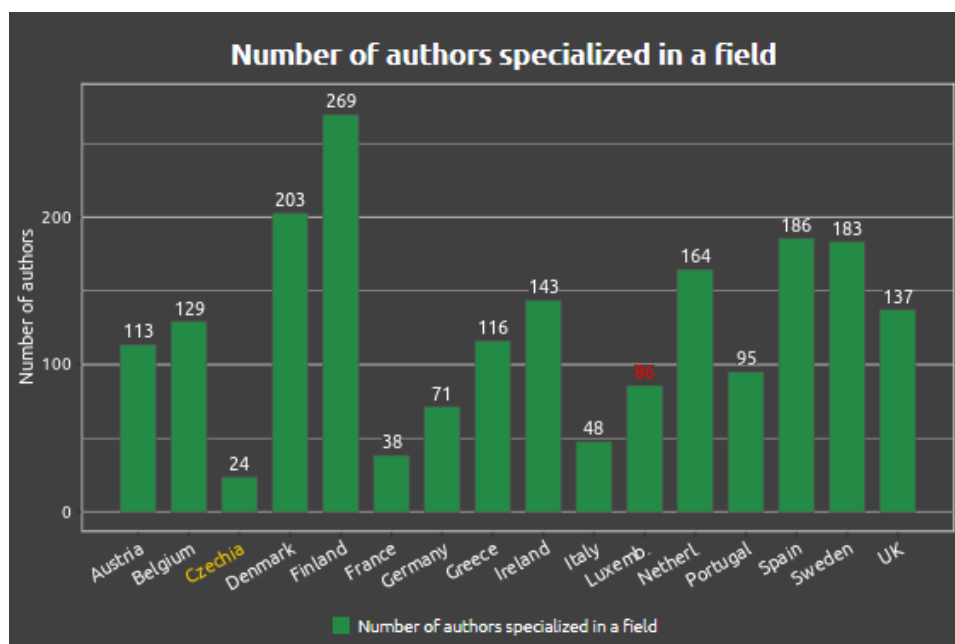
3) Velikost oboru na základě počtu autorů a autorek výsledků

i. Komentujte personální velikost oboru (počet autorů a autorek působících v oboru v ČR) s dalšími obory oborové skupiny [Graf 10 dle RIV].

FORD 5.8 je personálně nejmenším ze sociálně-vědních oborů 5. Výstupy v něm vykazuje 387 autorů a autorek, přičemž druhý nejmenší obor (5.7 Social economic geography) má o 273 autorů a autorek více. V porovnání s největším oborem (5.2 Economics a business) je FORD 5.8 z hlediska počtu autorů menší přibližně osmkrát. Přestože nemáme k dispozici aktuální údaje pro mezinárodní porovnání, aplikace IDEA ukazuje alespoň stav pro roky 2015-2016, kdy je patrné, že ve všech zemích EU15 je FORD 5.8 větší, v některých až desetinásobně (viz Graf X2).

Z celkového počtu autorů a autorek publikujících dominantně ve FORD 5.8 pouze 22 % mělo ve sledovaném období alespoň jednu WoS publikaci, což je druhý nejnižší podíl z oborové skupiny sociálních věd. I pokud vezmeme v potaz to, že významná část publikací v oboru se odehrává mimo WoS (monografie, kapitoly), je toto číslo velmi nízké.

Graf X2. Počty autorů a autorek ve FORD 5.8, roky 2015-2016

Zdroj: https://ideaapps.cerge-ei.cz/EU_citations/

4) Profil publikačního výkonu oboru (WoS)

- i. **Popište profil publikačního výkonu oboru v ČR ve srovnání s průměrem zemí EU15 a světem [Graf 3]. Uveďte možná vysvětlení podstatných rozdílů (např. zda v oboru v Česku a na Slovensku vychází větší počet WoS časopisů, kde čeští autoři a autorky intenzivně publikují) [viz seznam článků Příloha_3_vysledky_X.X_FORD.xlsx].**

Podíly publikací v jednotlivých pásmech časopisů s AIS ve FORD 5.8 v porovnání s EU15 ukazují, že česká produkce je nižší v pásmech D1 a Q1 (v D1 ČR: 9 % oproti 12 % v EU15, Q1 v ČR 25 % oproti 33 % v EU15) a vyšší především v pásmu Q2 (ČR: 41 %, EU15: 34 %). Podíly v Q3 a Q4 jsou v podstatě s EU15 srovnatelné.

- ii. **Popište vývoj v posledních letech a komentujte možné příčiny případných trendů ve změnách profilu [Graf 1c].**

Z hlediska vývojových trendů v podílech publikací v jednotlivých pásmech je v tomto oboru patrná ve většině pásem především výrazná meziroční fluktuace. V pásmu D1 například došlo mezi lety 2020 a 2021 k nárůstu ze tří procent na 14 %; ovšem mezi lety 2019 a 2020 šlo o pokles ze 7 % na 3 %. Podobně se mění (jeden rok rostou, další klesají) procenta i v dalších pásmech. Vzhledem k tomu, že celkově jde o malý obor s nízkými počty publikací v jednotlivých letech není podobná fluktuace neočekávaná. Jediný trend, který se jeví být napříč posledními roky stabilnější, je setrvalý pokles v pásmu Q1. Ten je sice meziročně poslední tři roky mírný (např. mezi roky 2021 a 2020 se jedná o pokles o 2 %), nicméně i tak potenciálně problematický, pokud by i nadále pokračoval. V celém pětiletém hodnoceném období se v Q1 jedná o pokles o 11 % (z 32 % v roce 2017 na 21 % v roce 2021).

5) Publikační výkon oboru (WoS)

- i. Srovnajte velikost publikačního výkonu oboru (počet článků WoS) ČR vůči průměru zemí EU15 (při zohlednění populačních velikostí). Popište možné příčiny výraznějších rozdílů [Graf 4]. Pozornost věnujte zejména pásmům D1 a Q1.**

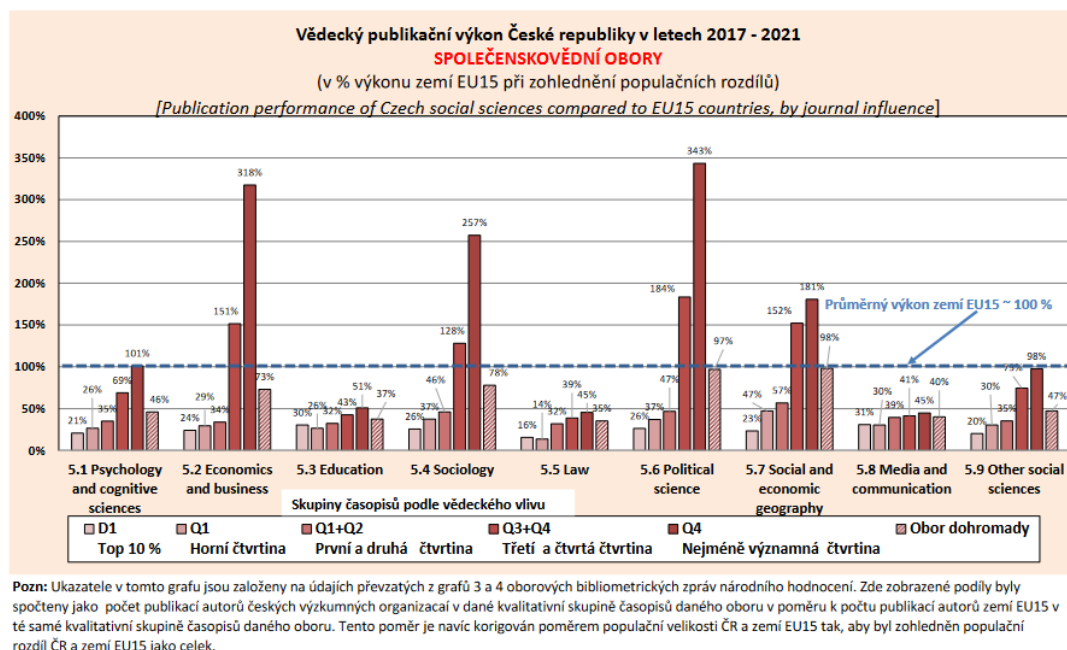
Při přepočtu publikací na obyvatele je zřejmé, že produkce v ČR ve FORD 5.8 je oproti EU15 celkově cca 2.5x nižší (viz také graf X3 níž dodaný doc. Múnichem). Celkově nižší produkce je patrná ve všech pásmech, nejnižší je pak v D1 a Q1, kde je výkon ČR cca třikrát nižší než EU15. Ve FORD 5.8 nicméně nedochází k výrazné nadprodukci ve spodních pásmech, jak tomu je u některých jiných sociálně vědních oborů, což je patrně důsledkem toho, že v 5.8 absentují lokální Q3 a Q4 časopisy, ve kterých by domácí autoři a autorky publikovali (jediný lokálně vydávaný časopis ve FORD 5.8 s AIS je Q2 - Cyberpsychology, ISSN: 1802-7962, přičemž domácí autoři a autorky v něm publikují minimálně).

Celkově nízká produkce souvisí patrně i s celkovou velikostí oboru – personálně je FORD 5.8 nejmenším oborem sociálních věd (viz také otázka 3 výš). Pokud vezmeme v potaz právě personální velikost, která představuje vůči ostatním oborům v sociálních vědách určitý handicap, pak lze konstatovat, že FORD 5.8 si v tomto srovnání vede poměrně dobře – respektive nezaostává kvantitativně za EU15 více než ostatní sociálně vědní obory. V podílu D1 publikací je na tom dokonce z oborů nejlépe – dosahuje k 31 % Evropského výkonu, zatímco druhý obor v pořadí, FORD 5.2 Education zde dosahuje 30 %, je ale přitom personálně skoro sedmkrát větší než FORD 5.8 (viz graf 10 oborové zprávy). Zde je nicméně potřeba mít na paměti, že údaj pro počty autorů a autorek a zde uvedené počty publikací pochází z různých datových sad (publikace: WoS, autoři: RIV). To může vést k určité míře zkreslení, nicméně výrazný nepoměr personální velikosti sociálně-vědních oborů v ČR je patrný i z aplikace IDEA, která využívá WoS data (data pro roky 2015-2016: https://ideaapps.cerge-ei.cz/EU_citations/).

- ii. Popište vývoj publikačního výkonu oboru v posledních letech a možné příčiny trendů [Graf 1b]. Pozornost věnujte zejména pásmům D1 a Q1. Do jaké míry mohlo změny v čase ovlivnit zařazování či vyřazování časopisů z databáze WoS [viz seznam časopisů v oboru Příloha_2_casopisy_X.X_FORD.xlsx]?**

Z hlediska absolutního počtu publikací se v posledních letech ve FORD 5.8 ukazuje růstový trend (viz Graf 1b oborové zprávy) – v roce 2021 bylo vykázáno 43 publikací (oproti 31 v roce předchozím). Ve FORD 5.8 došlo meziročně k přidání pouze jednoho časopisu (*Psychology of Popular Media*), ve kterém nicméně nikdo z domácích autorů a autorek nepublikoval. Nárůst tak není způsoben změnami v zařazených časopisech.

Graf X3.

6) Korespondující, první, druhý a další autoři/autorky v oboru

- i. ***Má v oboru význam pořadí autorů a institut korespondujícího (reprint) autora? Pokud ano, pokračujte dalšími body i. a ii.***
- ii. ***Je v oboru adekvátní zastoupení výsledků s významnějším autorstvím z českých VO (první autor, korespondenční autor), zejména v pásmech D1 a Q1? [Grafy 2a,b a seznam článků Priloha_3_vysledky_X.X_FORD.xlsx]***
- iii. ***Můžete výsledky s významnými autory z českých VO blíže charakterizovat? [viz seznam článků Priloha_3_vysledky_X.X_FORD.xlsx]***

Pořadí autorů obvykle do jisté míry odráží podíl práce na vzniku daného výstupu, přičemž korespondujícího autor bývá ten, kdo komunikuje s redakcí časopisu a obvykle je i prvním autorem. Není to ale žádné tvrdé pravidlo a zvyklosti jednotlivých VO a týmů se v tomto ohledu mohou lišit. Na základě pořadí autorů či reprint autora nelze dělat silné závěry o významu podílu, zvláště pokud jde o porovnání domácích versus zahraničních autorů a autorek, neboť v tomto případě pořadí záleží i na zvyklostech zahraničních institucí.

7) Velké autorské kolaborace

- i. ***Jaké je v oboru zastoupení výsledků vytvořených ve velkých autorských kolaboracích [Grafy 2a,b]? Věnujte přednostně pozornost pásmům D1 a Q1.***

Ve FORD 5.8 jsou velké kolaborace ojedinělé – z celkového počtu 141 výsledků v období 2017-2022 šlo pouze o jednu publikaci s 99 autory. Vzhledem k tomuto počtu nemá význam hodnotit přínos domácích autorů.

8) Mezinárodní spolupráce a domácí „know-how“

i. Charakterizujte rozsah mezinárodní spolupráce, specificky se zaměřte na výsledky klasifikované jako D1 a Q1 [Grafy 2a,b].

Z celkových výsledků bylo 35 % vytvořeno v mezinárodní spolupráci. V pásmech D1 a Q1 se jedná o 38 %, respektive 63 % publikací. Pro srovnání v nižších pásmech šlo o podíly výrazně nižší – 29 % (Q2), 23 % (Q3) a 22 % (Q4).

ii. Můžete tyto výsledky nějak blíže charakterizovat? Do jaké míry lze považovat výsledky klasifikované jako D1 a Q1 za domácí „know-how“? Je tento podíl podle vašeho názoru v souladu s praxí a výkony v zahraničí? Komentujte a případně vysvětlíte. [viz seznam článků Priloha_3_vysledky_X.X_FORD.xlsx]

V pásmech D1 a Q1 se jedná o výsledky různorodé. Většinou jde o kolektiv autorů z různých zemí, ale jsou zde i dvě jednoautorské publikace, kde má autorka dvojí afiliaci. Někteří autoři se v těchto publikacích opakují, ale nelze tvrdit, že by dominantně šlo o publikace jednoho nebo dvou týmů s významnou mezinárodní spoluprací. Celkem do pásma Q1 (vč. D1) s mezinárodní spoluprací patří 22 publikací – přičemž ty vyšly ve 14 různých časopisech, což rovněž poukazuje na jejich variabilitu. Míru domácí know-how není možné jednoznačně určit (viz také komentář k otázce 6) a stejně tak není možné smysluplně porovnat podíly mezinárodní spolupráce se zahraniční praxí – k takovým závěrům chybí údaje ze zahraničí.

II. Část – Výzkumné organizace v oboru

9) Personální velikost VO

i. Na základě dat z RIV [Graf 11] okomentujte seznam deseti identifikovaných největších VO v oboru. Součástí komentáře může být i Vaše povědomí o tom, že některá VO pravděpodobně chybí nebo naopak přebývá.

Největší VO z hlediska počtu autorů a autorek dominantně v hodnoceném období publikujících ve FORD 5.8 (na základě údajů z RIV) je Univerzita Karlova (n = 138, 32 % z domácích autorů a autorek v oboru), druhou v pořadí je přibližně dvakrát menší Masarykova univerzita (n = 74, 17 %), třetí Univerzita Palackého v Olomouci (n = 37, 8 %). Další dvě VO v pořadí jsou velikostně shodné (n = 31, 7 %), jedná se o Knihovnu Akademie Věd ČR a Moravskou zemskou knihovnu v Brně, následující VO již mají počty autorů a autorek nízké: Metropolitní univerzita Praha (n = 19), Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (n = 14), Slezská univerzita v Opavě (n = 11), Filosofický ústav AV ČR (n = 8), Česká zemědělská univerzita v Praze (n = 7).

ii. Na základě dat z RIV [Graf 11] popište, jaké podíly autorů těchto VO publikují ve WoS a uveďte, zda tyto podíly odpovídají zvyklostem v oboru. Dochází u některých VO k neobvykle nízkému nebo vysokému podílu publikací ve WoS?

Pro popis podílu autorů a autorek publikujících ve WoS nemá podle mého názoru smysl zabývat se VO s nízkými celkovými počty autorů a těmi, kde zaměření na obory ve FORD 5.8 není hlavní náplní jejich mise – dostali bychom se tak do paradoxní situace, kdy procentuálně

nejvyšší podíl WoS autorů a autorek vykazuje Filosofický ústav AV ČR. Z osmi autorů a autorek publikujících ve FORD 5.8 má ve WoS publikaci pět z nich, tj. 62 %. Tato VO svým oborovým zaměřením pod FORD 5.8 nespadá a uvedená čísla patrně ukazují spíše na ojedinělé přiřazení výsledku do tohoto FORDu v RIVu a reálně o VO zaměřujících se na FORD 5.8 nevypovídá. Totéž platí o České zemědělské univerzitě v Praze (čtyři ze sedmi, tj. 57 % autorů a autorek ve WoS).

Mezi třemi největšími VO je podíl WoS autorů a autorek následující: UK: 34 %, MUNI: 36 %, UPOL 11 %. Podíly UK a MUNI jsou tak v podstatě srovnatelné, zatímco UPOL, kde přitom existuje Katedra mediálních a kulturních studií a žurnalistiky, vykazuje vzhledem k počtu autorů a autorek WoS publikací třikrát méně.

Vysoký podíl autorů a autorek publikujících ve WoS vykazuje i Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (43 %), kde lze oborové zaměření očekávat. Jedná se však o šest z pouhých 14 autorů a autorek publikujících ve FORD 5.8. Za zmínku stojí i skutečnost, že mezi 11 autory na Slezské univerzitě v Opavě (kde je studijní program Historická dokumentaristika a mediální prezentace dějin) nebyl publikován ve WoS ani jeden výstup.

iii. Pokud jsou údaje dostupné, uveďte na základě oborových kapacit (zdroj: Excel oborové kapacity VO), které z těchto VO se hlásí primárně k (1) aplikovanému výzkumu, (2) základnímu výzkumu, (3) mixu obojího.

Z VŠ v Grafu 11 se k primárně základnímu výzkumu hlásí UK, MUNI, MUP, UTB, SLU a vyvážený základní a aplikovaný výzkum uvádí UPOL a ČZU.

10) Nejvýznamnější VO z hlediska produkce nejlepších výsledků

i. Popište, které z top 10 VO jsou podle tabulek 5a a 5b v daném oboru nejvýznamnější z hlediska produkce v D1 a Q1. Tabulky 5a a 5b v první části bibliometrické zprávy vycházejí z oborové klasifikace výsledků dle zařazení časopisu ve Web of Science.

Na základě údajů z WoS měla v hodnoceném období nejvyšší podíl Masarykova univerzita (n = 6, 46 % podílu na oboru v D1), následovaná Univerzitou Karlovou (n = 3, 23 %) a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně (n = 2, 15 %). Po jedné publikaci v D1 pak vykázala i Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava a České vysoké učení technické v Praze.

V pásmu Q1 je stále na prvním místě MUNI (n = 14, 40 %), následovaná UK (n = 9, 26 %). Se třemi publikacemi (a 9 %) je pak následují Univerzita Pardubice, Západočeská univerzita v Plzni a Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava. Další čtyři VO mají pouze 2, resp. jednu publikaci v tomto pásmu.

ii. Popište, které z top 10 VO jsou podle grafů 12a a 12b v daném oboru nejvýznamnější z hlediska produkce v D1 a Q1. Grafy 12 ve druhé části zprávy jsou založeny na oborové klasifikaci výsledků, kterou v RIV uvádějí výzkumné organizace.

Na základě údajů podle RIV jsou výsledky výrazně jiné. Na prvním místě zde figuruje UK: v pásmu D1 se 75 % podílu na publikacích, v pásmu Q1 s 64 %. Druhá v pořadí je MUNI

s 12 % v D1 a 27 % v Q1. V D1 je pak shodně s MUNI na druhém místě Národohospodářský ústav AV ČR (tj. také 12 %), v pásmu Q1 se stejná VO umístila třetí (s 6 %). V Q1 je navíc zastoupena UPOL s 3 %.

iii. Jsou nějaké významné rozdíly mezi závěry podle předchozích bodů i a ii? Je možné tyto rozdíly vysvětlit? (Rozdíly vznikají například tím, že některé VO přiřazují v RIV publikace oborům, které neodpovídají WoS časopisům, kde publikují.)

Rozdíly mezi oběma zdroji jsou značné – podle WoS údajů UK poměrně výrazně ztrácí nad MUNI (V Q1 rozdíl MUNI 46 % versus UK 26 %), zatímco podle RIV údajů je pořadí naopak a rozdíl obou VO je zde ještě výraznější (UK 65 %, MUNI 26 %). V údajích podle RIV v pásmech D1 a Q1 zcela chybí některé VO, které se objevují v údajích podle WoS a naopak v údajích z RIV se objevuje Národohospodářský ústav AV ČR, který chybí v údajích z WoS. Celkově je také v údajích podle WoS v pásmu Q1 zastoupených osm VO, tj. dvakrát více než podle RIV, kde jsou pouze čtyři.

U části VO se jedná o celkově nízké počty publikací a rozpory mezi WoS a RIV se tak týkají jednotek publikací, které mohou být způsobeny konkrétní volbou časopisu mimo oborovou skupinu FORD 5.8 (které by pak nezachytila WoS část) nebo naopak publikováním mimo obor v časopisech, které pod FORD 5.8 spadají (což by nezachytila RIV část). V rozklíčování by pomohlo mít podkladové materiály i pro RIV část (seznam WoS výsledků v oborové skupině podle RIV, které by umožnily posoudit i reálný překryv obou sad dat). Velkým otazníkem je také způsob, jakým samotné VO přiřazují obor v RIV a zda lze předpokládat, že RIV obor vypovídá o reálném tematickém zaměření studie lépe než WoS kategorie časopisů.

11) Produktivita VO a srovnání se světem

i. Zhodnoťte produktivitu (maximálně 10) nejvýznamnějších VO z hlediska výstupů v Q1+Q2 časopisech vzhledem k personálním kapacitám VO (zdroj: externí Excel tabulka). Uveďte, které VO v oboru mají vysokou anebo naopak nízkou produktivitu.

Kvůli chybě v doporučené excelovské tabulce zde vycházíme z dat uvedených v bibliometrické zprávě. Personálně nejsilnější instituce, které mají alespoň 30 autorů či autorek (viz také komentář k otázce 9), je UK (138), MUNI (74) a UPOL (37). Podíl daných VO na celkovém počtu domácích autorek a autorů ve FORD 5.8 je UK: 32 %, MUNI: 17 %, UPOL: 8% (viz graf 11 bibliometrické oborové zprávy). Všechny tři VO se rovněž podílejí na národní produkci článků v Q1+Q2 WoS časopisech a to s následujícími podíly: UK: 66 %, MUNI 26 % a UPOL: 2 % (viz graf 12d bibliometrické oborové zprávy). Pokud z těchto údajů spočítáme produktivitu (viz Tabulka X1), je patrné, že UK je z daných organizací produktivní nejvíce (v Q1+Q2 přibližně 2x více než národní průměr VO ve FORD 5.8), MUNI dosahuje přibližně 1.5x národního průměru a UPOL má produktivitu výrazně podprůměrnou.

UK však má i nadprůměrnou produkci v pásmu Q4, zatímco MUNI zde dosahuje poloviny národního průměru a UPOL v Q4 nevykazuje žádný článek.

Zde je vhodné také upozornit, že značná část VO aktivních ve FORD 5.8 v Q1+Q2 WoS nevykazuje žádné publikace - přičemž především u VŠ s programy zaměřenými na FORD 5.8

(Metropolitní univerzita Praha, 19 autorů a autorek; Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 14 autorů a autorek; Slezská univerzita v Opavě, 11 autorů a autorek) bychom takové publikace očekávali.

Tabulka X1. Publikační produktivita UK a MUNI.

VO	Počet autorů a autorek	Podíl autorů a autorek na FORD 5.8	Podíl na Q1+Q2	Podíl na Q4	Produktivita v Q1+Q2	Produktivita v Q4
UK	138	32	66	82	2.1	2.6
MUNI	74	17	26	9	1.5	0.5
UPOL	37	8	2	0	0.3	0.0

Poznámka: produktivita je počítaná jako podíl na člancích v daném kvartilu/ podíl na autorech

ii. Volitelná otázka: Pokud to je možné, popište na základě Tabulky 6 a Grafu 3, jaký je bibliometrický profil nejdůležitějších VO v oboru ve srovnání s benchmarky (svět, EU15, ČR). Dosahují či nedosahují úrovně EU15, resp. světové úrovně, případně ji převyšují?

Pro podíly v pásmech má význam zaměřit se jen na největší VO – i ty mají ovšem pořád poměrně nízký počet výstupů (MUNI n = 42, UK n = 36). Pro srovnání třetí v pořadí (Univerzita Pardubice) má výstupů za hodnocené období 11.

Obě VO si jsou v pásmech Q1 a Q2 (které ukazuje tabulka 6 oborové zprávy) podobné, neboť rozdíly několika procent nelze vzhledem k nízkému počtu publikací přeceňovat. Celkově obě VO v těchto pásmech publikují většinu svých výstupů – MUNI 73 % a UK 69 %, přičemž v Q1 jde u MUNI o 33 % a u UK o 25 % výstupů a u Q2 o 40 % (MUNI) a 44 % (UK).

Při porovnání s EU15 na základě grafu 3 oborové zprávy (EU15 Q1: 33 %, Q2: 34 %) lze konstatovat, že MUNI má shodný podíl Q1 publikací (UK o něco nižší) a obě VO převyšují podíl publikací v Q2. Opět je ale potřeba zopakovat, že celkový počet článků je u obou VO nízký a toto porovnání je tak náchylné na výrazné výkyvy.